І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 141. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 27 ЛИПНЯ (JULY) 1974 No. 141. VOL. LXXXI.

КАНАДСЬКИЙ УРЯД ІНТЕРВЕНІЮВАТИМЕ В СПРАВІ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

КОМУНІКАТ КОМІТЕТУ ОБОРОНИ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

ОТТАВА. — Комітет Оборони Валентина Мороза відбув 25 і 26 липня дві розмови з членами канадського федерального уряду в справі Валентина Мороза і порядком інформації подає до загального відома наступне повідомлення:

As a result of widespread concern expressed by Canadians over the plight of Valentyn Moroz, the Cabinet yesterday discussed this matter.

Late yesterday, we were able to meet with the group of Cabinet Ministers at which we appealed to the Canadian Government to intervene on behalf of Valentyn Moroz on humanitarian grounds in whatever manner may be appropriate and effective in helping Moroz.

The discussions we had with the Hon. Mitchell Sharp, Hon. Paul Martin, Hon. John Munro, Hon. Stanley Haidasz and Hon. Herb Gray were very sincere and open. Subsequently, we had a further meeting with the Secretary of State for External Affairs this morning. Mr. Sharp assured us that in keeping with Canada's role of encouraging respect for human dignity and observance of basic freedoms throughout the world, he will make new representations within the next few days on behalf of Valentyn Moroz to the authorities of the Soviet Union, indicating to them specifically the growing concern of the Canadian people over the situation of Valentyn Moroz and inquiring in particular as to his health.

We feel that the Cabinet's and Mr. Sharp's stand in this matter is an affirmation that Canada is and will continue to be in the forefront of promoting human and social justice throughout the world.

As Canadians who have attempted to help Valentyn Moroz in his predicament and to bring his case before the public, we are encouraged by this initiative; we would like to thank all who joined us in our concern over the fate of Valentyn Moroz. We sincerely hope that our appeal will be heard by the Soviet authorities and that Valentyn Moroz's life and his human rights will be safeguarded.

Ottawa July 26 11:30 a.m.

Оттава. — В четвер 25-го липня члени Комітету Оборони Валентина Мороза, які приймають участь у голодівці біля совєтської амбасади в Оттаві, під проводом голови Комітету проф. Володимира Тарнопольського зустрілися з п'ятьма членами федерального кабінету — міністром закордонних справ Канади Мічелем Шарпом, міністром для справ багатокультурности Стенлеєм Гайдашем, міністром праці Джаном Мунро, міністром для справ споживачів і корпорацій Гербом Ґреєм та головою Сенату сенатором Пол Мартіном. Комітет оборони Валентина Мороза і голодуючих репрезентували, крім проф. В. Тарнопольського, Ліда Гірна, Андрій Бандера і Микола Липовецький.

Делеґація Комітету з'ясувала свої побажання до федерального уряду Канади. Після ґрунтовного обговорення всіх аспектів проблеми, міністер Мічел Шарп поінформував, що він і інші члени кабінету поновно зустрінуться з делеґацією Комітету Оборони Валентина Мороза 26 липня о годині 11 перед полуднем і тоді буде подано до загального відома становище канадського уряду щодо справи Валентина Разом із з'ясуванням форми інтервенції канадського уряду перед совєтськими чинниками.

Як відомо, Комітет Оборони Валентина Мороза має повну підтримку всього українського суспільства в Канаді, від імени якого склав перед урядом відповідну заяву Комітет Українців Канади.

ДЕМОНСТРАЦІЯ, ПІКЕТУВАННЯ І ГОЛОДІВКА У ВАШИНҐТОНІ

Вашингтон. — З ініціятиви Українського Визвольного Фронту відбуватимуться тут від понеділка 29-го липня ц.р. протягом цілого тижня ряд демонстрацій, пікетування і голодівка під совєтською амбасадою, — інформують організатори цієї акції. Вони закликають усі організації товариства, молодь і українську громаду столиці та околиць підтримати і взяти участь в цих демонстраціях в обороні Валентина Мороза та інших політичних в'язнів які сидять незаконно суджені в совєтських тюрмах концтаборах і психіятричних в'язницях.

Найвищий Суд проти примусового перевожування шкільних дітей

Вашингтон. — У четвер, 25-го липня, Найвищий Суд ЗСА 5-ма голосами проти 4-ох заявився проти примусового перевожування дітей до шкіл в інших шкільних округах. Прихильники такого перевожування твердять, що воно конечне для встановлення расового балансу в школах і для ліквідації расової дискримінації. Але більшість членів Найвищого Суду рішила, що таке перевожування йде проти традиційного принципу „місцевої контролі над шкільництвом". Найвищий Суд заявив, що таке перевожування може бути дозволене тільки у випадках, коли обидві шкільні округи нарушують конституційні ґарантії расової рівноправности. Багато прихильників примусового перевожування та 4 члени Найвищого Суду, які не погоджуються з рішенням більшости, заявили, що рішення Найвищого Суду до великої міри анулює попередні здобутки на відтинку встановлення рівноправности між расами, бо дозволить на дальше існування сеґреґованих шкіл, а школи до яких тепер ходять переважно негри, порторіканці та інші етнічні меншини, є на нижчому рівні, ніж школи в передмістях, до яких ходять переважно білі діти. Коментатори твердять, що рішення Найвищого Суду може змусити Конґрес ввести деякі незначні зміни в законопроєкті щодо перевожування шкільних дітей, який був проголосований Сенатом у минулу середу, 24-го липня, але ще не схвалений Палатою Репрезентантів.

„СВОБОДА" НЕ ПОЯВЛЯТИМЕТЬСЯ ДВА ТИЖНІ

Доставлені вже до нових приміщень частини нової і модерної офсетної преси.

Джерзі Сіті. — Уже від років практиковано, що появу „Свободи" припиняють на один тиждень з кінцем липня і початком серпня. Причиною цієї перерви в публікації щоденника були необхідні щорічні ремонти машин і приміщень та вакації для працівників. Цього року перерва в появі „Свободи" триватиме два тижні — від 29-го липня до 10-го серпня, з уваги не тільки на згадані причини, але й інтенсивну підготову до перенесення видавництва до нових приміщень та основної зміни в дотеперішній системі періодичних і книжкових публікацій. Як відомо, Головна Канцелярія Українського Народного Союзу вже від початку цього року працює в нових приміщеннях новозбудованого 15-поверхового хмаросягу УНСоюзу при Монтґомері вулиці над Гудсоном в Джерзі Сіті. Перенесення до тих нових приміщень видавництва „Свободи" припізнилося з уваги на те, що рівночасно із перенесенням заплянована апробовану Головним Урядом і Конвенцією УНС основну зміну в дотеперішній системі пyблікації періодичних і книжкових видань УНСоюзу, пов'язану також із купном та інсталяцією нових друкарських машин. Замість дотеперішньої „плоської" преси, „Свобода" та „Український Тижневик" і „Веселка" друкуватимуться на модерній офсетній пресі, яку вже закуплено і доставлено та яка під час теперішньої перерви буде заінстальована. Перехід на офсетну пресу вимагав закупу і влаштування цілком нового фотографічного відділу видавництва, в якому приготовлятиметься сторінкові форми до друку на пресі. Також всі устаткування для цього відділу вже закуплено і доставлено та будуть заінстальовані під час теперішньої перерви. На цьому зміна не закінчується, бо також у складальному відділі друкарні заплянована та вже пороблено заходи переходу із „гарячого металю", себто лінотипів, на модерні компютери. Ця остання зміна ще деякий час потриває з уваги на необхідність приготовити для цих компютерів українські черенки та „навчити" їх, як тими черенками „орудувати", себто ділити слова тощо. Всі ці зміни вимагають рівночасно і відповідного перевишколу працівників друкарні. Повне перенесення видавництва до нових приміщень та зміна у видавничій системі відбудеться двома основними етапами. Насамперед почнеться, вже в нових приміщеннях, сам тільки друк на новій офсетній пресі, яка друкує понад 15,000 6, 8, чи більше сторінкових примірників газети на годину, але підготова сторінок, себто друкарський склад на лінотипах та оформлювання цих сторінок („ломка") продовжуватимуться ще деякий час у старих приміщеннях. Закінчення переносу до нових приміщень та повна зміна в системі друку може потривати ще до кінця цього року.

Перед теперішньою двотижневою перервою у видаванні щоденника не пощастило вповні використати ряд призначених вже до друку надісланих матеріялів. Вони будуть використані пізніше, евентуально на додаткових сторінках.

Під час двотижневої перерви, дижурні в редакції і адміністрації полагоджуватимуть найконечніші справи, зв'язані з видавництвом.

ВАКАЦІЙНА ПЕРЕРВА У „СВОБОДІ"

З уваги на підготову до перенесення видавництва УНСоюзу до нових приміщень та інсталяцію нових друкарських машин, як і на належні працівникам вакаційні відпустки, у видаванні „Свободи" буде два тижні перерви. Чергове число „Свободи" друкуватиметься в понеділок, 12-го серпня, з датою вівтірка, 13-го серпня.

ЮРИДИЧНА КОМІСІЯ ПРОДОВЖУЄ ПУБЛІЧНІ ДЕБАТИ В СПРАВІ ОБВИНУВАЧЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон. — У четвер, 25-го липня, Юридична комісія Палати Репрезентантів продовжувала публічні дебати відносно питання чи рекомендувати, щоб ціла Палата формально поставила президента Ніксона в стан обвинувачення. У цей другий день дебат 27 членів Комісії, які не мали змоги виголосити свої заяви попереднього дня, говорили по 15 хвилин кожний. Коло 11 год. вечором голова Комісії конґресмен Пітер Родіно повідомив, що з огляду на те, що вже всі 38 членів висловили свою опінію, ця фаза публічних дебат закінчена. У п'ятницю рано Юридична комісія мала почати дискусію над можливими змінами і додатками до сформуьованих статей формального обвинувачення проти президента Ніксона, а в суботу, або на початку наступного тижня, Комісія голосуватиме, чи переслати ці оскарження до цілої Палати Репрезентантів.

Після дводенних дебат виглядає, що Юридична комісія таки проголосує рекомендацію, щоб президент Ніксон був формально обвинувачений Палатою Репрезентантів.

Коментатори думають, що 28 членів Юридичної комісії будуть голосувати за оскарженням, а 10 проти. Як відомо, у Комісії є 21 демократ та 17 республіканців. У четвер, 25-го липня, кілька республіканських членів, зокрема конґресмен Чарлз Віґґінс з Каліфорні, твердили, що нема жадних конкретних доказів, що президент Ніксон поповнив злочини, за які міг би бути поставлений в стан обвинувачення. Віґґінс твердів, що закиди проти Президента є „тільки інсинуаціями, та звичайними чутками, які не були доказані." Натомість кілька інших республіканських членів натякнули, що будуть таки голосувати за оскарженням. Якщо Юридична комісія проголосує запропоновані формальні обвинувачення, то справа піде до цілої Палати Репрезентантів. Коли б Палата також рішила, що є підстави на обвинувачення Президента, то Сенат, перетворившись в суд, рішатиме чи він винен. Для засудження та усунення Президента ЗСА потрібно дві третини голосів присутніх сенаторів.

Президент Ніксон заповів посилену боротьбу з інфляцією

Вашингтон. — У четвер, 25-го липня, президент Ніксон, промовляючи перед групою провідників бизнесового світу, заявив, що Федеральний Уряд посилить свої старання затримати інфляцію, але потребуватиме допомоги стейтових і місцевих урядів, бизнесменів, працедавців, робітничих спілок та цілого населення ЗСА. Президент заявив, що головною причиною інфляції є те, що запотребування на різного роду продукти дуже перевищають постачання цих продуктів. Тому він закликав індустріяльний та сільськогосподарський сектори збільшити свою продукцію. Він також заявив, що федеральний уряд зменшить свої видатки та закликав стейтові і місцеві уряди зробити це саме. Президент Ніксон сказав, що його Уряд старатиметься зменшити державний бюджет на поточний фіскальний рік із 305 більйонів до 300 більйонів. У фіскальному році 1976 який розпочнеться за 11 місяців, бюджет буде збалянсований. Уряд не плянує привертати примусової контролі над цінами та платнями, але Президент закликав працедавців не підвищувати дуже цін на свої продукти, а також закликав робітничі спілки не вимагати надто високих підвищок в заробітних платнях.

МИТРОПОЛИТ МСТИСЛАВ ЗНОВУ АПЕЛЮЄ ДО ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА І ГЕНЕРАЛЬНОГО СЕКРЕТАРЯ ОН К. ВАЛЬДГАЙМА В ОБОРОНІ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

Бавнд Брук, Н.Дж. — Митрополит Української Православної Церкви в ЗСА Владика Мстислав звернувся 24 липня з апелями до президента Р. Ніксона і генерального секретаря СН Курта Вальдгайма, закликаючи їх в ім'я гуманности інтервеніювати перед совєтським урядом в справі Валентина Мороза, ув'язненого у Владимірській тюрмі, життя якого находиться під загрозою у зв'язку з голодівкою. Апель Владики Мстислава до президента Ніксона є одночасною його відповіддю на листа у справі В. Мороза, що його він одержав від спеціяльного асистента Президента Роланда Елліота 17 липня. У поновному апелі Владика Мстислав ствердив готовість Української Православної Церкви в ЗСА покрити всі кошти, коли б совєтський уряд погодився звільнити В. Мороза і дав йому дозвіл на еміґрацію з СССР. В листі Владики Мстислава до президента Ніксона м.і. сказано:

„. . . Цими днями надійшла з авторитетних джерел нова жахлива вістка про те, що В. Мороз, бачучи безнадійність свого положення, розпочав чергову голодівку, яку на цей раз рішив довести аж до своєї смерти і цим запротестувати проти знущання над ним й іншими його земляками українцями, що так само знайшлися в совєтських в'язницях, концентраційних таборах і в психолікарнях в'язничого типу.

Ця жахлива вістка викликала гострий біль у всіх українців, що з ласки Божого Провидіння перебувають у вільному світі. На знак солідарности з В. Морозом розпочали добровільну голодівку не тільки студенти високих шкіл, але й старші віком люди. Ці саможертвенні протестанти голодують перед будинками амбасад СССР у кількох столицях світу, зокрема ж у країнах найбільшого скупчення українців, як ЗСА і Канада. Кількох з них уже приміщено в шпиталях. Тількищо одержав вістку, що кілька осіб розпочало голодівку і перед Білим Домом.

Все це викликує серед вірних нашої Церкви болючий неспокій, а на мене накладає обов'язок ще раз звернутися до Вас з гарячим проханням — взяти в оборону В. Мороза і зробити все доступне Вам для негайного звільнення В. Мороза з в'язниці й уділення йому дозволу на виїзд із СССР до ЗСА. Всі кошти, пов'язані з переїздом В. Мороза і його родини до ЗСА, як і утримання його в цій країні, наша Церква бере на себе.

При цій нагоді не можу поминути мовчанкою дуже критичний стан здоров'я проф. Леоніда Плюща, що знаходиться у в'язничній психолікарні у Дніпропетровську. Останні вістки з України стверджують, що і його життя знайшлося під загрозою."

Група Київського театру знову на відвідинах у Японії

Київ. — Колектив Київського академічного театру опери і балету імені Т.Г. Шевченка виїхав 14-го липня ц.р., вже вдруге, на відвідини до Японії. В репертуарі групи, як інформує „Радянська Україна" з 16-го липня, включено балети „Лебедине озеро" П. Чайковського, „Ромео і Джульєтта" С. Прокоф'єва. Крім того, балетна група підготовила велику концертову програму з трьох частин. До неї увійшли одноактні балети „Ранкова поема" В. Косенка, „Кармен-сюїта" Ж. Бізе. Мистці задумують відвідати місто Осакі, де розпочинатиметься мистецьке турне, Токіо, Гіросіми, Саппоро та інші міста. В балеті виступають мистці В. Калиновський, О. Потапова, О. Гавриленко, В. Круглов, В. Некрасов, Є. Косменко і молоді танцюристи Т. Таякіна, Л. Сморгачова, Р. Хилько, В. Рибій та інші солісти київської балетної групи.

УКРАЇНСЬКА РЕЛІГІЙНА МАНІФЕСТАЦІЯ ВІДБУЛАСЯ В АМЕРИКАНСЬКОМУ ХРАМІ

Амстердам, Н.И. (І.Д.) — Понад 2,000 прочан, у тому сотні українців з цілої околиці, відзначили в неділю 21-го липня у відпустовому американському храмі — пам'ятникові в Оресвіл, Н.И., День молитов за Україну, за українську Церкву й український нарід, зокрема відзначено 20-ліття мученницької смерти 500 героїнь Кінґіру.

На запрошення о. Іґена, ігумена манастиря в Оресвіл, де є величава церква - пам'ятник („Нейшіонел Шрайн оф Норт Амерікан Мартирс") на пошану трьох мучеників за Христову Віру, о. П. Лісовський з Літл Фолс, разом з парафіяльним Комітетом в Амстердамі, зорганізував українську прощу. Українські священики: о. шамб. М. Харина (Філядельфія), о. дек. В. Середович (Сиракюзи), о. М. Мицишин (Ню Гейвен), о. крил. Ю. Смик (Ютика), о. П. Лісовський і о. Р. Галяза (Велланд, Онт. Канада) відправили соборну Службу Божу в намірення українського народу та панахиду за 500 героїнь Кінґіру і всіх українських мучеників. Співав церковний хор із Сиракюз під проводом Є. Крука. О. Ігумен Іґен привітав українських священиків і прочан та казав проповідь про історію християнства в Україні, про братів св. Кирила й Методія, та Східні Церкви.

Червона Москва намагається знищити Українську Католицьку Церкву в Західній Україні, як теж і християнство в цілій Україні, поневолює її національно й політично. Вкінці згадав про мучеництво українських владик, священиків і вірних, зокрема — 500 героїнь Кінґіру.

Отець крил. Б. Смик подякував о. Іґенові і виголосив з українській мові зворушливу проповідь. Не в рідній відпустовій місцевості в Україні, але в американській зійшлися українські прочани, щоб спом'янути всіх замучених за Христову віру й Україну, зокрема 500 мучениць Кінґіру. Він зупинився на трьох моментах: тому близько 2,000 років апостол Андрій поблагословив Київські гори. Тому майже 1,000 років князь Володимир Великий завів християнство. За 14 років будемо відзначати 1,000-ліття християнства в Україні, але в яких обставинах? Кількість українських мучеників за Христову віру перевищає всіх християнських мучеників! Гори трупів і море крови пожертвував український нарід в обороні своєї Церкви і землі! Тому 30 років полилася українська кров під Бродами, а тому 20 років совєтські танки розчавили 500 безстрашних українок! В. Мороз проголосив голодівку. Він сказав своїй дружині й синові: „здається, що мені треба вмерти, щоб ви могли жити! „Треба мучеників, щоб український нарід жив! Об'єднаймося в молитовний хрестоносний похід, як одна велика, українська родина — говорив о. Б. Смик.

До св. Причастя приступили сотні прочан, м.ін. і мурини. Після відспівання многоліттєвія Св. Отцеві, Патріярхові Амвросієві, українському народові — відспівано молитву „Боже, вислухай благання". Торжество тривало дві і пів години.

Організацією цієї української релігійної маніфестації зайнявся Парохіяльний Комітет в Амстердамі при співпраці всіх наших товариств. Він сформував українську процесію, що о 4. год. вирушила від входової брами до величавого храму у формі ротунди, що може помістити 10,000 осіб. У проводі Комітету працювали: М. Баб'як, В. Вершона, Л. Олійник і В. Перець. Відділ Організації Жінок ОЧСУ, під проводом пань: Ст. Наугольник, О. Вершона й Д. Свідерської, зорганізував інформацію і пропаганду; книжки в англійській мові були розміщені на столі при брамі, велике таблю з нашими владиками-мучениками та велика карта України на стояках, також українська кераміка. Українські дівчата в народних одягах: М. Вершона, О. і Х. Шийка, Н. і М. Семчук роздали 2,000 летючок про українську мартирологію. Американські прочани були дуже зацікавлені українськими справами.

Найбільше наших прочан Ютики, Коговсу, Вотервліту, було з Амстердаму, були з навіть з далекого Гюстону в Тексасі, з Детройту, Філядельфії, Нюарку. Місцева американська преса помістили прихильні інформації про українську мартирологію.

В Женеві почалася конференція в справі Кипру

Женева. — В четвер, 25 липня, тут почалася конференція міністрів закордонних справ Великобританії, Греції і Туреччини, яка має за завдання полагодити справу кипрського конфлікту. На першому засіданні міністри схвалили і подали до відома декларацію, у якій стверджують своє бажання позитивно розв'язати турецько-грецький конфлікт. „Міністри закордонних справ Греції, Туреччини і Об'єднаного Королівства на своєму першому засіданні, — говориться у повідомленні, — розглянули Резолюцію 351 Ради Безпеки, зокрема заклик відновити мир у кипрській республіці, поновно заявляють про свою підтримку для цієї резолюції та своє рішення досягнути її мету, беручи до уваги міжнародні угоди, про які у ній мова".

У 80-ЛІТТЯ УНСОЮЗУ

ЮВІЛЕЙНА ЧЛЕНСЬКА КАМПАНІЯ УНС

МЕТА ЧЛЕНСЬКОЇ КАМПАНІЇ	6,000
ДОСІ ПРИЄДНАНО НОВИХ ЧЛЕНІВ	2,628
ДО ОСЯГНІННЯ МЕТИ ЩЕ ПОТРІБНО	3,372

Впродовж минулого тижня одержала Головна Канцелярія 64 аплікації нових членів. Серед них по дві і більше аплікацій надіслали наступні організатори, делеґати і секретарі Відділів:

Іван Петрунцьо (В. 78) — 4 аплікації нових членів, Іван Ярчак (В. 113) — 4, проф. Іван Телюк (В. 414) — 4, д-р Павло Питель (В. 118) — 3, Василь Романишин (В. 254) — 3, Степан Івасечко (В. 48) — 2, Юрій Філіппі (В. 113) — 2, Андрій Крінок (В. 113) — 2, Ярослав Леськів (.133) — 2, Стелла Расн (В. 171) — 2, д-р Василь Палідвор (В. 204) — 2, Михайло Мартиненко (В. 245) — 2, Павло Сахаревич (В. 460) — 2, та по одній аплікації 20 секретарів, делеґатів і організаторів.

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Справа Валентина Мороза

„В 1965 році Мороз був ніким, невідомим викладачем історії... Тепер його знають". — Таке ствердження зробив сам Валентин Мороз у своїй заяві на закритому совєтському суді в 1970 р. перед тим, заки йому винесено присуд на 14 років ув'язнення і заслання за повторну протисовєтську агітацію" У цій же заяві „Замість останнього слова" Мороз відзначив, що його справа буде для совєтського суду і КҐБ та усього режиму своєрідним бумерангом, що могутнім відгомоном відіб'ється по всьому СССР і навіть по всьому світі.

Сьогодні, у висліді трагічного розвитку ситуації, справа Валентина Мороза стала відомою у різних країнах, а сам він став в очах не тільки українців, а всіх свободолюбних людей, символом незнищимости вільного людського духа і бажання людини жити справді свобідним життям у своїй власній і справді незалежній національній державі.

У своїй заяві на суді Мороз кинув виклик всесильному КҐБ, заявляючи, що від нього ніхто не дождеться „покаянних заяв". Коли ж на його долю випаде „показати приклад твердости", то це він рішений вчинити без уваги на наслідки для себе і своєї родини. Тоді, говорив він, „разів у десять зросте інтерес до того, що написав Мороз. Словом буде підлита нова порція масла у вогонь, який ви (тобто совєтський режим) хочете загасити".

Упродовж останніх чотирьох років КҐБ намагалося зламати Валентина Мороза і цією акцією довело до того, що він зважився на голодівку до смерти, якщо йому не змінять умов перебування у в'язниці. Таку голодівку Мороз розпочав з 1-го липня і її продовжує до сьогодні. Згідно з одержаними інформаціями, КҐБ почало стосувати насильне штучне годування, щоб зберегти його при житті.

Ці інформації про долю Мороза і його рішення голодувати до смерти потрясли сумлінням не тільки українців в Україні і за її межами, але всіх людей доброї волі, які цінують свободу і гідність людини. Українська молодь у різних країнах світу на знак солідарности з Валентином Морозом переводить протестні голодівки. Українське громадянство, Церкви, організації, установи включилися в загальнонародну оборонну акцію, намагаючись в цей спосіб зберегти життя борця за права українського народу.

Треба надіятися, що завдяки цій акції справа Валентина Мороза приверне увагу урядів західніх держав, зокрема ЗСА і Канади, які в ім'я пошанування засад Загальної Деклярації Прав Людини у цілому світі займуть становище до терористичної політики совєтського режиму.

Бо справа Валентина Мороза це справа не тільки українського народу, а всього людства, кожної свободолюбної людини!

Необхідна перерва

Це є останнє число „Свободи" і англомовного „Українського Тижневика" перед — цим разом — двотижневою вакаційною перервою. У попередніх роках така перерва тривала один тиждень,але цим разом її треба продовжити ще на один тиждень, щоб приготовитись до того, що може стати справді зворотним пунктом в уже понад 80-літній історії цих періодичних видань Українського Народного Союзу: перенесення до нових приміщень та основної зміни видавничо - друкарської системи.

Уже з дотеперішньої практики знаємо, що багато читачів „Свободи" гірко відчували її брак хоч би тільки протягом одного тижня. Можна припускати, що тим більшу її недостачу відчуватиметься тепер не тільки з уваги на два тижні перерви, але й на події, які відбуваються та які зокрема цікавлять наших читачів і які можна знайти тільки в „Свободі". Читачі самі спостерегли, що „Свобода", як і її англомовний Тижневик все більші і більше місця віддають тим подіям, що мають безпосереднє чи тільки посереднє відношення до українських справ. Про інші важливі події в Америці, Канаді і світі читачі мають нагоду довідатись негайно зі своїх місцевих американських і канадських газет та радіо і телебачення. „Свобода", забезпечивши собі ряд надзвичайних інформаційних джерел та користуючись прихильністю багатьох доброзичливих дописувачів, намагається передавати своїм читачам головно ті вістки про Україну та з українського життя, яких вони не можуть довідатись з жадного іншого джерела. Наводимо конкретний приклад найбільш актуальної тепер у нас справи широкозакроєної акції оборони Валентина Мороза.

Очевидно, що ми воліли б цієї перерви та ще в теперішньому часі не робити, але вона справді необхідна. Навряд, чи хтонебудь з-поза видавництва може собі уявити всі ті труднощі, що зв'язані з перенесенням навіть недалечкого нового приміщення. Тисячі книжок, тисячі картотек, десятки тисяч кліш, безліч всіляких документів, дослівно „гори" різних архівних матеріялів — усе це треба не тільки перевезти, але й перевірити та відповідно впорядкувати. Тим часом, видавництво не розпоряджає не тільки додатковими, але навіть резервовими силами, які могли б цю додаткову роботу виконати. В додатку, всі працівники видавництва також заслуговують на вакаційний відпочинок. В таких обставинах теперішня двотижнева перерва таки справді необхідна, хоч і як ми її не бажали б.

Науковці „підтверджують" партійні тези

Київ. — Як повідомляє „Літературна Україна" з 25-го червня ц. р., в Києві в Інституті літератури ім. Тараса Шевченка АН УССР відбулася науково - теоретична конференція на тему: „XXIV З'їзд КПСС про розквіт радянської культури в умовах розвиненого соціялізму". Доповідь на цю тему прочитав член-кореспондент АН УССР, кількакратний лавреат Ленінської премії Є. Шабліовський. В обговоренні доповіді брали участь члени Академії Д. Затонський, доктор філологічних наук Г. Вервес, кандидат філологічних нуак М. Жулинський, М. Логвиненко, Т. Різниченко.

Після вислухання доповіді і виміни думок вчені лінґвісти підтвердили устійнені партією тези і „прийшли до висновку", що „Ленінське вчення про культурну революцію має велике історичне значення". Вони відзначили важливість „вчення Леніна про культурну революцію, партійність, народність мистецтва та актуальні питання розвитку радянської літератури в світлі рішень XXIV з'їзду КПСС"

Валентин Мороз

ЗАМІСТЬ ОСТАННЬОГО СЛОВА

В Україні широко поширений документ Валентина Мороза п. з. „Замість останнього слова", що він його вніс у письмовій формі до рук суддів перед початком процесу над ним у 1970 році. Один примірник цього документу дістався на Захід. Відпереписувача в Україні додана така інформація:

„Валентин Мороз у час другого безправного процесу рішив його бойкотувати — мовчати, не відповідати, тому отсе письмо подав до рук суддів у письмовій формі ще до початку процесу, що відбувся при закритих дверях".

Історика В. Мороза арештовано в Україні перший раз ще в 1965 році і засуджено на 4 роки ув'язнення. Після короткого часу перебування на волі, 1-го червня 1970 року його арештовано другий раз і в листопаді того ж року засуджено поновно на 9 років ув'язнення в концтаборах і на 5 років заслання після відбуття кари. „Замість останнього слова" був опублікований у самвидавному „Українському віснику", випуск VI, березень 1972 (Українське в-во Смолоскип, Париж, 1972), стор. 93-97.

Редакція

Я не буду цитувати кодексу і доводити свою невинність. Судять мене не за вину і ви це добре знаєте. Нас судять залежно від тієї ролі, яку ми граємо у небажаних вам процесах. Є люди, для арешту яких ви не маєте більше формально-юридичних підстав, ніж для мого арешту. Але вам вигідно, щоб люди ці були на волі, бо вони знижують тонус українського відродження, пригальмовують його швидкість, звичайно не розуміючи цього. Цих людей ви ніколи не зачепите, навіть коли б вони випадково потрапили до вас, ви постаралися б негайно їх звільнити. Ви прийшли до висновку, що В. Мороз підвищує температуру небажаних вам процесів на Україні, отже — краще відділити його від середовища ґратами. Що ж, це було б цілком логічно, якби не одно „але"...

Починаючи від 1965 року, ви посадили за ґрати кілька десятків чоловік. Що це вам дало? Не буду говорити про тенденцію, зупинити її ще нікому не вдалося. Але чи вдалося вам ліквідувати хоча б її конкретно-матеріяльні вияви? Чи ви зупинили, скажімо, потік неофіційної, позацензурної літератури і що має вже назву „Самвидав"? Ні! Це виявилось вам не під силу. „Самвидав" росте, збагачується новими формами і жанрами, обростає новими авторами і читачами а головне — він пустив коріння так глибоко, що ніяке збільшення штатів донощиків, ніякі японські магнетофони не допоможуть. Ваші потуги до нічого не привели і те, що ви робите, можна було б назвати по-російському „мартишкин труд". Але справа не в тім, що „мартишкин труд" — це робота, від якої нікому не холодно й не душно, робота без результату.

Про нашу роботу цього не скажеш — вона вже дала відчутний ефект зовсім протилежний тому, якого ви чекали. Виявилось, що ви не залякали, а зацікавили. Ви хотіли загасити і замість цього долили масла у вогонь. Ніщо так не сприяло пожвавленню громадського життя на Україні, як ваші репресії. Ніщо так не привернуло уваги людей до процесів українського відродження, як ваші суди. Правду кажучи, саме ці процеси показали широкій публіці, що на Україні знову ожило громадське життя. Ви хотіли сховати людей у мордовські ліси — а замість цього виставили на широчезну арену — їх побачив цілий світ. Більшість активістів українського відродження стали активістами якраз в атмосфері збудження, викликаного вашими репресіями. Словом, пройшло досить часу, щоб зрозуміти нарешті: репресії шкодять перш за все вам. А ви все судите... Для чого? Для виконання пляну? Для заспокоєння службової совісти? Щоб зігнати злість? Скоріше всього — по інерції. Ви внесли в сучасний післясталінський етап українського відродження те, без чого він був би ще недозрілим і недопеченим: ви внесли елемент жертовности. Віра виникає тоді, коли є мученики. Їх дали нам ви.

Кожен раз, як тільки на українському горизонті з'являлось щось живе, ви кидали в нього камінцем. І кожний раз виявлялось, що то не камінець, а бумеранг. Він обов'язково повертався і бив... по вас! Щож сталося? чому репресії не дають звичайного ефекту? Чому випробувана зброя стала бумерангом? Змінився час — от і вся відповідь. У Сталіна було досить води, щоб гасити вогонь. Ви ж знаходитесь у зовсім іншій ситуації. Вам довелося жити в епоху, коли резерви вичерпались. А якщо води мало — краще не дразнити нею вогню. Бо тоді ще краще горить — це знає кожна дитина.Ви взяли палку до рук, щоб розкидати вогнище — але замість того тільки не вистачає сил, це значить, що суспільний організм, в якому ви живете, вступив у таку фазу розвитку, коли репресії вже дають зворотний ефект, і кожна нова репресія буде тепер новим бумерангом.

Посадивши мене за ґрати 1-го червня, ви знову запустили бумеранг. Що буде далі — ви вже бачили. П'ять років тому мене посадили на лаву підсудних і звідти вилетіла стріла. Потім мене посадили за колючий дріт у Мордовію — і звідти вилетіла бомба. Тепер ви знову, нічого не навчившись, починаєте все спочатку. Тільки цього разу дія бумерангу буде набагато потужнішою. В 1965 році Мороз був нікому невідомим викладачем історії. Тепер його знають...

І ось Мороз сьорбає тюремну капусту. Скажемо по-єврейському: „Что ви с этого будете иметь?" Єдиний Мороз, з якого ви дійсно мали б величезну користь, це покірний Мороз, що написав покаянну заяву. Це був би дійсно приголомшливий удар для всього свідомого українства. Але такого Мороза ви не дочекаєтесь ніколи. Якщо ж ви розраховуєте, посадивши мене за ґрати, створити якийсь вакуум в українському відродженні, то це не серйозно. Зрозумійте нарешті: вакууму більше не буде! Густота духовного потенціялу України вже достатня для того, щоб заповнити будь - який вакуум і дати нових громадських діячів, як замість тих, що сидять у в'язниці, так і замість тих, що відійшли від громадської діяльности. 60-ті роки принесли значне пожвавлення в українське життя. 70-ті роки теж не будуть вакуумом в українській історії. Ті золоті часи, коли все життя було втиснуте в офіційні рамки, минули безповоротно. Вже існує культура поза міністерством культури і філософія поза журналом „Вопроси философии". Тепер вже постійно існуватимуть явища, що з'явились на світ без офіційного дозволу і з кожним роком потік цей буде збільшуватись.

Мене судитиме суд за закритими дверима. І все одно він стане бумерангом, навіть коли ніхто не почує, навіть коли я буду мовчати в ізольованій від світу камері Володимирської в'язниці. Буває мовчання голосніше від крику. І навіть знищивши мене, ви не зможете його заглушити. Знищити легко, але чи задумувались ви над такою істиною: Знищені часом важать більше, ніж живі. Знищені стають прапором. Знищені — це кремінь з якого будуються кришталеві фортеці в чистих душах.

Знаю добре, що ви скажете на це: Мороз забагато про себе думає. Але тут не йде про Мороза. Иде про кожну чесну людину на моєму місці. Зрештою, там, де люди готові до повільної смерти у Володимирській в'язниці від якогонебудь хитрого хімікату, — там немає місця для дрібного честолюбства.

Національне відродження — найглибинніший з усіх духових процесів. Це явище багатоплянове і багатошарове, воно може виявитись у тисячах форм. Ніхто не зможе всіх їх передбачити і сплести настільки широкий невід, щоб охопити процес в усій її ширині. Ваші греблі міцні і надійні, але вони стоять на сухому. Весняні води прямо оминули їх і знайшли нові русла. Ваші шлягбавми закриті. Але вони нікого не спинять, бо траси давно пролягли збоку від них. Національне відродження є процесом, що має практично необмежені ресурси, бо національне почуття живе в душі кожної людини, навіть тієї, яка, здавалося б, давно умерла духово.

Це виявилось, скажімо, під час дебатів у Спілці пи-

(Закінчення на стор. 3-ій)

М. Мельник

Комуністи і реальні політики, чи коляборанти з ворогом?

Теперішній період історії України можна б вважати за найбільш загрозливий для існування української нації. Тут без сумніву маємо до діла з найбільш сконцентрованою політикою вимішування населення, денаціоналізації і русифікації, яку хтонебудь колинебудь застосовував до підневільних народів. Політиці тій намагається протиставитися народ, який навіть не мав нагоди до кінця перейти через фазу визрівання національної свідомости.

В руках російського комуністичного уряду для русифікації українського народу є всі установи, що працюють в тому напрямі: адміністрація УССР, Академія Наук УССР, Спілка Письменників України, засоби інформації, шкільництво та усі інші. Це підтверджують незаперечні статистичні дані СССР про насаджування в Україні росіян і виселювання українців. Застрашаючими показниками успіху тієї політики є Казахстан і Латвія. Сьогодні в Україні немає ні одного дійсно українського часопису, там є україномовна преса з українськими редакторами на чолі, але преса та у найбільш непримиреннім тоні виступає проти будь - яких відкликів до українських національних традицій, в тому самому часі з найбільшим завзяттям пропаґує творення совєтського, себто — в остаточному висліді — російського народу. Це саме роблять телевізія, радіо, кіно і театр. Шкільництво України під керівництвом українських виховників також працює над тим, щоб українську історію і культуру від найдавніших часів до тепер представити як складову частину російської історії і культури, та намагається невтралізувати виховання в українському національному дусі, що його певна частина молоді всетаки отримує від рідні та оточення. Статистичні дані СССР показують, що відносна кількість українських наукових публікацій зменшується; все більше і більше українців говорить по-російськи; велика кількість українців національно несвідома і того роду національній політиці не протидіє. Тих же, що протиставляться, жорстоко карається і переслідується, якщо їхні протести переступають навіть невинні межі. Їх арештує українська поліція, українські судді судять і українські тюремники тримають під ключем. Навіть вбивств Коновальця, Бандери і Ребета доконав російський уряд українськими руками. Про всі ті речі можна довідатись з українських часописів і журналів. Ось кілька прикладів:

„За цими цифрами — широкий шлях у завтрашній день. І прокладають його комуністи. Горінням своїх сердець вони запалюють таких, як ткаля росіянка Рима Лимонова, крутильниця білоруска Ніна Цебрук, помічник майстра грузин Джемел Новрозошвілі..., представників 27 національностей, що працюють на нашому комбінаті. Ми дружно і завзято робимо спільну справу". (Коли б автор запропонував той самий „інтернаціональний" принцип застосувати і до міністерств та найвищих урядових установ СССР, тоді його кар'єра скінчилася б дуже скоро — М. М.).

„Як відомо, в окремих дослідженнях мали місце факти ідеалізації старовини, відходу від клясових, партійних критеріїв в оцінці суспільних явищ, неправильного трактування деяких подій історичного минулого". (Це є клясичний приклад жарґону, що його українські режимники вживають для пропаґанди денаціоналізації і для доносів на своїх земляків, що мають відвагу на своїй рідній землі відкликатися до свого історичного і культурного минулого. — М. М.).

„Адже... формування соціяльно однородного суспільства — це процеси, що відбуваються сьогодні". (Соціяльно однородне суспільство уже давно існує в СССР просто тому, що економічна, адміністративна і законодавча система ідентичні на цілій території СССР і це усім дуже добре відомо. Отже цей автор цілком очевидно збирається творити „однородне суспільство" не з соціяльного, а з національно-культурного пункту бачення. — М. М.).

„Немає сумніву в тому, що і тепер, коли партія поставила відповідальні завдання розвитку сільського господарства нечорноземної Російської Федерації, дальшого освоєння багатства Сибіру і Далекого Сходу, будівництва Байкало - Амурської залізничої магістралі, усі радянські люди, в тому числі і трудящі України, візьмуть найактивнішу участь у цій загальнодержавній справі". (Це говорить перший секретар КПУ Щербицький, вживаючи не випадково чимраз частіше терміну „радянські люди України" замість „українці", з його заяви виходить, що це не по комуністичному, щоб Росію розбудовували росіяни, а Україну — українці. Російське розуміння комунізму — це розбудова Росії за допомогою українців, і розбудова України — за допомогою братів росіян. Згідно з цим розумінням - у міністерствах і найвищих установах СССР є від 85 до 90 відсотків росіян з маленькою домішкою українців. Тут уже їм „української найактивнішої участи" не потрібно. — М. М.).

„Львове, я такий щасливий,
Дочекавсь твоєї днини.
Прапор наш червонокрилий
У погіднім небі лине.
Всі твої літа майбутні
Вже не знатимуть наруги,
Назавжди в Москві могутній
Дорогого маєш друга".

(Цей автор добре вивчив російську дефініцію комунізму, за якою не „трудящі понад усе", а „Москва понад усе" — М. М.).

„Як райдуга єднає дві ріки,
Зливає волзьку воду
з дніпровою, —

(Закінчення на стор. 4-ій)

З НАШИХ БУДНІВ

„Бамбони"

„Можеш бути гордий з твойого села і з твого роду, — пише сестра Оля з Рідного Краю, бо вже маємо в нашій фамілії першого лікаря та й то хірурга! Син Марини Л-ої закінчив медінститут. Учителів, інженерів, вийшло з нашого села чимало, є навіть одна жінка - інженер, а, от, до медінституту якось ніхто досі не попав. Аж Марина втяла штуку — пропхала свого Василька".

От, і починає працювати притуплена емігрантська пам'ять, загинається кишкорення, мізгових лябіринтах, — хто ж такий син Марини Л-ої і хто вона сама, Марина?.. Та хіба одна з дочок вуйка Антона, красуня на все село і подальші присілки. Вуйко рахувався в селі багачем, а за совєтським стандартам — куркулем. Крім робочих коней, мав ще пару ґорних „цуґовця", — „як змії", казали люди. Отих цуґових коней забрали в нього таки зразу, потім решту худоби і статків, а далі вивезли вуйка з сім'єю. Дочки з мамою повертались з Новосибірського краю, а вуйко Антін з хрущовської амнестії не скористав — не діждався цієї великої „ласки".

Постать вуйка Антона я зпортретував у книжці „Мій Світ" (Львів, 1938 р.), в оповіданні „Празник". Коли він бувало приїжджав своїми цуґовими кіньми до нас на празник, на „Теплого Миколи", то тато завжди саджали його в „почесну президію" — на покутті, де на Свят-Вечір стоїть вівсяний дідух. Навіть в найгіршу спеку надворі чи в найбільшу горяч у хаті вуйко ніколи не роздягався за столом з кожухової куртки. Нам, дітям, завжди привозив „бамбони" (так ми тоді називали ці цукерки). Перед роздачею солодких гостинців відбувалась звичайно коротка екзаменація:

— А ти як називаєшся?
— Івась.
— Збитків не робиш?
— Не роблю.
— Маму-тата слухаєш?
— Слухаю.
— На ж тобі два бамбони.

Тоді покійна наша мамуня пригадували з пекарні:

— Діти! А поцілуйте вуйка в руку!

Не діждався вуйко Антін потіхи з внука Василька та й ніколи мабуть і це снилося такому „ворогові народу" що його нащадок буде „радянським" лікарем у Львові. Я написав додому листа, щоб прислали мені фотокартку цього першого в нашому роді „МД". Якщо вже маю бути з нього гордий, то хотів би бодай знати, як він виглядає.

ІКЕР

М. Х.

УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ У ВЕҐРЕВІЛІ

Два роки тому, тодішній голова відділу КУК в Едмонтоні адв. Я. Росляк та культурно-освітній референт Р. Осташевський задумали влаштувати Український День у Веґревілі в 1973 році. До того часу Український день, здебільша влаштовувано в Елк Айленд парку. І задум минулого року здійснено. Ба що більше. По закінченні Українського Дня м. р. в Веґревілі основано Асоціяцію культури під проводом голови І. Гузіля. До її управи ввійшли теж представники інших національностей, які проживають в Веґревілі. І почалась праця — здійснювання плянів: улаштовувати рік-річно фестиваль української культури, дбаючи про високий мистецький рівень культурних імпрез. Його не сміє заглушити комерційний бік справи. Зовнішнім виявом української культури і неабиякою атракцією для туристів буде здвигнення, при в'їзді до Веґревілю, пам'ятника — писанки, приблизно на 24 стопи височини. Над його реалізацією вже працюють: український архітект, український мистець та один американський професор, який зацікавився проєктом і переводить обчислення на комп'ютері, щоб усе грало до подробиць.

Ось, так задуманий перший Український Фестиваль у Веґревілі відбувся у п'ятницю 28-го і в суботу 29-го червня ц. р. Його господарем був суддя І. Дікур з Едмонтону, давніше адвокат у Веґревілі і посол до федерального парляменту, господинею його дружина Мирослава. Офіційне відкриття відбулось у п'ятницю вечором після відіграння гимну „О Канадо". Його довершив губернатор Ґрент МекЮвен, який закінчив своє урядування два дні пізніше, в неділю 30 червня. Губернатора представив господар суддя Дікур. У відкритті приймав теж участь міністер культури, молоді і дозвілля Г. Шмід, провінційного уряду Альберти, Гейстінґ з Калґари, члени Управи Асоціяції Культури під проводом голови І. Гузіля, посадника Веґревілю В. П. Мошанський, голова торговельної палати В. Довганюк, голови відділів КУК у Веґревілі А. Ґордійчук, учитель та Едмонтону інж. М. Бойко і численна публіка з Веґревілю, околиць (на 80 відсотків українські поселенці) та з Едмонтону. З тієї нагоди відбулась виставка вишивок включно з показовою лекцією як вишивати; писанок з лекцією як писати; прання і прасування білля на маґлі себто качалці; печення хліба в печі, відомій в Україні та українським піонерам; її збудовано на дворі біля виставового будинку; пристосування вишивки до новітнього одягу під проводом п-і Малько. Модельками були дівчата з Едмонтону, Веґревілю та околиць. На виставі було теж господарське знаряддя, як ось жорна, що мололи зерно; ткацький варстат; ціпи з молоченням снопів збіжжя включно, (до якого станули два посадники) криниця з журавлем тощо. Очевидно в кіосках обох українських парафій можна було купити вареники зі сиром і сметаною, з чого залюбки користали приявні, а деякі змагались, хто більше з'їсть (сорок і більше), а пиво можна було купити в корчмі, з чого аматори теж користали. Між приявними на фестивалю та вулицях Веґревілю можна було побачити жінок і дівчат у народних одягах, з вишивками, а піонерів у білих сорочках, поверх білих штанів з солом'яними брилями та давньою українською ношею. Очевидно гомоніла ввесь час українська мова, бо ж Веґревіль — це „столиця українських поселенців Алберти", як писав кореспондент англомовного щоденника „Едмонтон Джорнел" Дж. Шпермен у числі з 2 липня ц. р. п. н. „Українське свято вшановує спадщину".

На Фестиваль прийшло 42 зголошення до участи в танках: групових, дуетах і сольових виступах; приймало участь понад 200 танцюристів (хлопців і дівчат з Веґревілю, околиць та Едмонтону); 5 осіб стануло до змагу за першенство в рецитаціях, а 3 до гри на цимбалах. Всі учасники змагались у трьох групах: дитячій (до 12 р. життя), юнацькій (від 13 до 17 р.) і старшій (від 18 р. вгору). Провід спочивав у руках культурно-освітнього референта і відомого рецитатора Р. Осташевського з Едмонтону та керівника і заповідача радіопередач Д. Хомляка з Кемровзу. Змагання за першенство відбулись у танках, рецитаціях і грі на цимбалах в авдиторіях шкіл Веґревілю у п'ятницю і в суботу передполуднем; у суботу вечором відбулись попиcи між першунами, яких допустили три жюрі. До складу жюрі для танків входили: хореограф М. Куць та його заступник М. Холонівський; перший подавав загальну оцінку, другий обговорював техніку танків. Якщо йдеться про рецитації — поради і вказівки давав рецитатор Р. Осташевський, а до складу жюрі для гри на цимбалах входили: проф. С. Яременко та інспектор музики для шкільної округи Страткона І. Ахтемійчук: перший говорив загально про вимоги до цимбалістів, другий аналізував гру кожного з трьох цимбалістів зокрема.

В концертовій частині взяли участь у п'ятницю 28-го і в суботу 29-го червня увечорі співочий ансамбль „Розмай" з Едмонтону, під проводом В. Звоздецького, що складається з 12 співаків (чок), які співають, кожний зокрема, до мікрофонів з голосниками. Ансамбль виконав пісні модерних українських композиторів: „Добрий вечір", „Мила моя", „Червона рута" і „Водограй". Опісля виступила молоденька солістка Сандра Ґавінчук (родом з Смокі Лейк), яка вчиться співати на факультеті музики в університеті Алберти (в проф. Лотурно) вже другий рік, а під час вакацій у музичній школі в Бенфії. Їй допомагає фінансово Клюб Українських Купців і Професіоналістів в Едмонтоні, бож сопрано С. Ґавінчук — це небуденна поява на музичному небозводі не тільки української спільноти в Канаді, але має дані заблиснути дуже швидко як перша зірка у найбільших оперних театрах у світу, вк-

(Закінчення на стор. 4-ій)

З діяльности Української Вільної Академії Наук в Канаді

Участь у конференції професорів - українознавців в справі українських студій в канадських університетах. Ця конференція, зорганізована заходами централі КУК, відбулася в днях 6 і 7-го квітня у Вінніпегу, при участі 47 професорів із 12-ох університетів. Зі складу УВАН взяли участь 14 професорів.

Доповідь проф. Яра Славутича. Після закінчення вищезгаданої конференції, проф. Яр Славутич, на публічній сесії УВАН, увечері 7 квітня виголосив академічну доповідь на тему: 75-ліття української поезії в Канаді. Сесією проводив проф. Я. Розумний.

Доповідь д-ра М. Гуцуляка в залі Академії, увечері 1-го червня, на тему „Участь українців у відкритті й дослідженні західньо-північних берегів Америки. Д-р Гуцуляк автор історично-географічного нарису „Українець-співтворець кордонів Канади й Америки", виданого в 1967 р. Науковим Т-вом ім. Шевченка, багато присвятив часу й праці над дослідженням участи українців в експанзії російської імперії в напрямі західніх берегів Америки й Канади, починаючи з 1640 року. Першим проплив з льодового океану на південь між Азією і Аляскою російський мореплавець Семен Дежнев в 1648 р. але самої Аляски не бачив. Українець Дмитро Павлуцький перший провадив військову російську експедицію біля протоки між Азією й Аляскою. Визначний мореплавець з Ніжина (Україна) Юрій Лисянський в 1804 р. воював з індіянами вже на території Америки. Нарешті російський дипломат у царській службі, українець Петро Полетика, в 1824 та 1825 рр. відіграв значну ролю в договорах між Росією, Америкою й Вел. Британією щодо встановлення кордонів Канади й Аляски.

У дискусіях над доповіддю взяли участь: проф. о. О. Варан, д-р М. Марунчак, мгр С. Мухин, проф. М. Боровський, проф. О. Герус та інші.

Проф. В. Т. Жила, дійсний член УВАН, проф. Тексаського університету працює над нарисом „Українська екзильна поезія", а також над редакцією черговою збірника „Збаражчина".

Інф. УВАН

ЗАМІСТЬ ОСТАННЬОГО СЛОВА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

сьменників, коли проти виключення І. Дзюби голосували люди, від яких цього ніхто не сподівався.

Ви вперто повторюєте, що люди, які сидять за ґратами — це просто кримінальні злочинці. Ви заплющуєте очі і робите вигляд, що проблеми нема. Ну, добре, на цій немудрій позиції вдасться протарабанити ще років з десять. А далі? Адже нові процеси на Україні і в усьому Союзі тільки починаються. Українське відродження ще не стало масовим. Але не тіште себе, що так буде завжди. В епоху суцільної письменности, коли на Україні є 300 тисяч студентів, а радіо мають всі, в таку епоху кожне суспільно - вагоме явище стає масовим. Невже ви не розумієте, що скоро вам прийдеться мати справу з масовими соціяльними тенденціями? Нові процеси лише починаються, а ваші репресійні заходи вже перестали бути ефективними. Що ж буде далі?

Є тільки один вихід: відмовитись від застарілої політики репресій і знайти нові форми співжиття з новими явищами, які вже утвердились в нашій дійсності безповоротно. Така реальність. Вона заявилась, не питаючи дозволу, і принесла нові речі, що вимагають нового підходу. Для людей, покликаних займатися державними справами, є над чим думати. А ви все забавляєтесь пускаючи бумеранг...

Буде суд. Що ж, будемо битися. Саме тепер, коли один написав покаянну заяву, другий перекваліфікувався на перекладача — саме тепер потрібно, щоб хтось показав приклад твердости і одним махом змив це гнітюче враження, яке створилося після відходу деяких людей від активної громадської діяльности. Випало мені... Тяжка це місія. Сидіти за ґратами нікому не легко. Але ж не поважати себе — ще важче. І тому будемо битись!

Буде суд, і знову все почнеться спочатку: нові протести і підписи, новий матеріял для преси і радіо всього світу. Разів у десять зросте інтерес до того, що написав Мороз. Словом, буде підлита нова порція масла у вогонь, який ви хочете загасити.

Це і є підривна діяльність. Але моєї вини тут не шукайте — не я посадив Мороза за ґрати. Не я запустив бумеранг.

Літній Семінар з Українознавства під протекторатом УВАН у ЗСА

Третього тижня в серпні, ц. р. в околиці Гантер, Н. И. під протекторатом УВАН у ЗСА, відбудеться Літній семінар з українознавства.

Мета семінару — дати учасникам можливість поглибити їх знання з поточної українознавчої проблематики та провести академічний обмін думок в дружній, вільній атмосфері. Семінар триватиме від понеділка 19-го серпня до п'ятниці 23-го серпня, 1974 року у пансіоні „Карпатія" (Shady Maples", P. O. Box 126, Lexington, N. Y., 12452. Tel. 518-989-6622). Головні доповідачі: Роман Шпорлюк, Юрій Г. Грабович, Василь Барка.

Д-р Роман Шпорлюк надзвичайний професор історії в Мічиґанському університеті (Анн Арбо), фах-новітня історія Східньої Европи. Він прочитає ряд лекцій на тему: „Україна після Сталіна —культура та політика". Короткий зміст циклу цих п'яти лекцій: Національна політика комуністичної партії після смерти Сталіна, особливо у відношенні до України: демографічні й етнічні процеси в УРСР і СРСР та їхне політичне значення: міграція й урбанізація населення; мовний розвиток, проблеми асиміляції та русифікації й їхні територіяльні варіянти основні дані про освіту, науку, культуру і культурні установи, пресу, видавництва: культурна політика й роля української інтеліґенції; дисиденти на Україні на тлі економічних, політичних і суспільних процесів.

Юрій Григорій Грабович, докторант філософії в Гарвардському університеті, співробітник Українського Дослідчого Інституту при Гарвардському Університеті, працює в галузі порівняльної літератури, кілька років викладає українську літературу. Тема його чотирьох доповідей: „Модерна українська поезія". В доповідях він охопить період від початку XX століття до шестидесятників, проаналізує головні питання розвитку української поезії, зосереджуючись на головних представниках найважливіщих напрямів. Зокрема він зупиниться на поезії Тичини, Бажана, Зерова, Плужника, Свідзінського, Антонича, Ліни Костенко, Драча та інших, говоритиме про імпресіонізм, футуризм, неоклясицизм і новіші, як — надреалізм.

Третій прелеґент Василь Барка, поет, письменник, літературний критик і філософ-естет. Його літературні праці: збірки поезії — „Лірник", „Океан", „Благовість світил"; есеї — „Хліборобський Орфей", „Правда Кобзаря", „Вершник неба", „Земля садівничих"; повісті — „Рай", „Жовтий князь", „Спокутничі ключі землі"; переклади — „Апокаліпсіс", Іоана Богослова і Шекспірового „Короля Ліра". Тема доповіді Василя Барки — „Призначення поезії".

Модератори Семінара — професори, дійсні члени УВАН у ЗСА: Олекса Біланюк і Григорій Костюк.

Денна програма семінара: Неділя 18 серпня — зустріч о год. 8-ій вечора. Від понеділка 19-го серпня до п'ятниці 23 серпня: вранці — год. 9.15 — 10.15 перша доповідь, 10.15 — 10.45 перерва, 10.45 — 11.45 друга доповідь, у вечорі — 7.30 — 8.30 перша дискусія, 8.30 — 9.00 перерва. 9.00 — 10.00 друга дискусія.

Оплата за участь у семінарі $30.00 від особи має покрити видатки організаційні та адміністративні. Учасники семінара можуть полагоджувати справи перебування під час семінара самостійно або через адміністрацію семінару. Для зацікавлених адміністрація семінара зарезервує місця в пансіоні „Карпатія" з оплатою за приміщення і харчі $75.00 за тиждень.

УВАН у ЗСА користується податковими пільгами „Текс Екземпт", що дає право зменшити суму до оподаткування на суму внесків та пожертв і витрат на наукові цілі, і учасники літнього семінара, які працюють як науковці, зможуть видатки на семінар зняти з суми до оподаткування.

До участи в Літньому семінарі вже зголосилась кількість учасників, що потрібна, щоб його здійснити. Ініціятивна група організації семінара запрошує усіх, що цікавляться українською культурою та її інтелектуальним життям, до участи в семінарі. Зазначуємо, що поруч із академічною частиною, є нагода відпочити в горстій околиці, в дружній, невимушеній атмосфері, купатись в гірській річці, грати відбиванку, теніс тощо.

Зацікавлених семінарем просимо надсилати свої зголошення на адресу:
Dr. O. Tretiak,
1701 Pine Street
Philadelphia, Pa. 19143

За ініціятивну Групу
Олег Третяк

УСТУПИВ ПРОКУРАТОР Р. РУДЕНКО

Москва. — ТАСС повідомив про те, що генерального прокуратора СССР Романа А. Руденка звільнено з його обов'язків у зв'язку з незадовільним станом здоров'я. Руденкові минуло 67 років життя. Посаду совєтського генерального прокуратора він займав від 1953 року. На відомому Нюрнберзькому процесі, на якому суджено головних нацистських воєнних злочинців Роман А. Руденко був головним совєтським обвинувачем. Від XXII з'їзду КПСС він був членом ЦК КПСС.

Ділимось сумною вісткою з Родиною і Приятелями, що в середу 10 липня 1974 р., упокоївся в Бозі на 82-му році життя
Наш Найдорожчий Вуйцьо

Бл. п.

МИТРОФОРНИЙ ПРОТОІЄРЕЙ ВСЕЧЕСНІШИЙ

о. ЙОСИФ ТРІСКА

Уроджений в Сокалі Західна Україна
учасник Визвольних Змагань
Похорон відбувся в суботу 13 липня 1974 р.
з похоронного заведення Cardinal при 366 Bathurst St.
до Української Греко-Православної Катедри
св. Володимира при 404 Bathurst St., а відтак на цвинтар „Prospect" у Торонті, Онт., Канада

у глибокому смутку:
Сестрінка Мирослава Грабець з Чоловіком Романом і їх дітьми
Донькою — Вірою Моллс з чоловіком Френком і синами Томиком і Христиком
Сином — Юрієм Грабець з дружиною Вірою і сином Тарасом
Сестрінком — Олегом Богуш, з дружиною Берніс і доньками Катрусею, Тересою і Марією.
Кузини: — Оленка Королюк, Анна Граблюк з чоловіком Іваном, Олександер Клим з родиною та близька і дальша родина в Канаді, Америці і в Україні.

Ділимося сумною вісткою з Родиною та Знайомими, що в неділю 14 липня 1974, помер по довгій і тяжкій недузі, наш Найдорожчий Муж, Батько і Зять

Бл. п. МИХАЙЛО ПЄКНИЙ

Похоронений на цвинтарі св. Лаврентія в Ню Гейвен
Тяжким горем прибиті
дружина — Наталія
доні — Люба і Віра
мама — Мелянія
Вічна Йому Пам'ять!

У другу річницю смерти Нашого Незабутнього Найдорожчого Мужа, Батька й Дідуся

Св. п. РОМАНА ФОРОСТИНИ

будуть відправлені заупокійні СЛУЖБИ БОЖІ з Панахидами в церквах:
Церква св. Юра в Ню Йорку — 12 серпня, о год. 8-ій ранку.
Церква Пресвятої Трійці на Союзівці 12 серпня рано
В каплиці Flushing Hospital 12 серпня
Про молитви просять:
Дружина — Марія
Дочка — Лідія з мужем Борисом
Внуки — Борчик й Ксеня
В пам'ять мойого мужа Романа, я склала 300.00 дол. на будову нової церкви в Ню Йорку.

Ділимося сумною вісткою, що 4-го липня 1974 р. відійшов у Вічність у Ванкувері на 65-му році життя,

БЛ. П. ІВАН СТАНЬКО

Похоронні Богослуження відправилися в Українській Католицькій церкві Покрова Пресвятої Богородиці, у Ванкувері 7-го і 8-го липня 1974 р.
Тіло Покійного похоронено на кладовищі „Форест Лон".
У глибокому смутку залишилися:
дружина — Стефанія
доньки — Ярослава і Богданна
зять — Ігор Старок
брат — Петро Станько з родиною
сестри — Марія Яворська з родиною і Катерина Тимочко
тесть і теща — Михайло і Катерина Калити.
Замість квітів на могилу Покійного, прохаємо складати пожертви на Український Католицький Університет у Римі.
Вічна Йому Пам'ять!

В перщу болючу річницю смерти нашої Найдорожчої і Незабутньої Сестри

БЛ. П. ІРЕНИ СОРОКИ

яка померла в Польщі 8-го серпня 1973 р.
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ
дня 8-го серпня о год. 8:30 рано в церкві св. Михаїла в НЮ ГЕЙВЕНІ, Конн.
Дня 8-го серпня о год. 8:30 рано в церкві св. Покрови в БРІДЖПОРТІ, КОНН.
дня 8-го серпня о год. 8:30 рано в церкві Преображення Господнього в ШАМОКІН, Па.
Про молитви за душу Покійної просять Рідню і Приятелів
Брати: — Д-р Іван Сорока
проф. Ярослав Сорока
з родинами

В перщу невимовну сумну і болючу річницю серти нашої найдорожчої і незабутньої Дружини і Мами

Бл. п.

МАРІЇ ПІДСОСНОЇ

що припадає в суботу 3-го серпня 1974 р. буде відправлена
Служба Божа
в той день о год. 10-ій ранку в церкві-пам'ятнику св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Панахида буде відправлена по Службі Божій на цвинтарі на місті Спочилої
Друзів і Знайомих просимо в той день взяти участь у Службі Божій і про молитви за спокій Душі нашої Дорогої Покійниці
муж — Юрій
син — Михайло

Комуністи і реальні політики, чи коляборанти з ворогом?

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Так дружба нас з'єднала
навіки
З Радянською вітчизною,
з Москвою".

„Не випадково в творчості українського народу виступають як антиподи Палій і Мазепа. Перший оспівується як виразник, як уособлення народних інтересів, другий картається як запроданець, зрадник". (Український режимник, який мусить трактувати Великоросію як свою вітчизну від найдавніших часів, цілком логічно мусить теж вважати Мазепу за „зрадника". — М. М.).

„На основі глибоких матеріяльних і духових змін у радянському суспільстві... в нашій країні виникла і зміцніла небачена раніше в історії нова спільність люкей — радянський народ... КПРС вважає неприпустимим будь-які спроби штучно стримувати цей процес, чинити йому перешкоди під будь-яким проводом.

„І до свого вас
пригорне лона
Уся вітчизна і Москва
червона —
Колиска чистих
руських матерів...
Тобі ми уклоняємось,
Росіє,..."

Засяг праці над денаціоналізацією і русифікацією українців велетенський. Він охоплює кожну ділянку політичного, громадського, культурного, виховного, і економічного життя. До тієї праці російський комуністичний уряд запріг величезну кількість українців. Тому що уряд СССР є працедавцем у всіх вищезгаданих ділянках, він має до свого розпорядження усі засоби для успішного ведення тієї праці. Адже ж жадна людина не сумнівається, що адміністрація УССР, представництво УССР в ОН, управа Спілки Письменників України управа Академії Наук УССР, ректори університетів, редактори усіх часописів і журналів, ітд., ітд. це платні державні урядовці. Вони є безпосередньо чи посередньо урядовцями російського комуністичного уряду СССР. Цей уряд, а не „уряд" УССР може в кожній хвилині звільнити з праці кожного з них. Коли б в СССР була приватна власність до тієї міри, що в Польщі, така все обіймаюча інтивідуальна економічна залежність українців від свого ворога була б неможлива. Звичайно, ту саму антиукраїнську працю могли б робити росіяни. Та тоді було б багато легше викликати чи зорганізувати проти них народний спротив. Якщо б Бандеру і Ребета вбив росіянин, реакція українців була б куди сильніша. Наслідки були б цілком інші, коли б до совєтського патріотизму закликали українців не Гончар і Гнатюк, а Брежнєв і Косигін.

Не може бути нічого більш деморалізуючого, як заклики такої великої кількости українських культурних, наукових, і громадських діячів до вічної злуки з Росією, до того, щоб позбутись національної „чванькуватости" — цебто, щоб перестати плекати свої національні традиції, до любови своєї „радянської вітчизни", та до задоволення із „буйного розквіту" української науки і культури. Коли така велика кількість осіб пропонує того роду речі, тоді багато людей, природно, починає сумніватись, їм мимоволі приходить на думку питання: чи можливо, щоб така сила людей — між ними поети, письменники, артисти і науковці — були коляборантами з ворогом? А може вони дійсно роблять це не за гроші і посади, а в ім'я ідеї чи з розрахунком на якусь реальну політику? А як так, то може те, що ті люди говорять про Морозів, Шухевичів, і Чорноволів, дійсно правда? Може це дійсно тільки мала жменька людей, в головах яких не все гаразд, коли вони сьогодні, в добі комунізму, хочуть воскресити давно мертві ідеї буржуазного націоналізму? Ось ці сумніви якраз і втримують українську народню масу в такому психологічному стані, який не сприяє більшою мірою відрухам протесту і спротиву. Оце й є мірилом успіху національної політики в СССР.

Ще одне слід згадати: члени спілок письменників поодиноких „республік" роблять між собою періодичні культобміни, які якраз і мають бути доказом буйного розквіту національних культур; службовці державних пропагандивних органів ті обміни якраз в тому світлі і подають. Та найбільшою трагікомедією є поїздки совєтських поетів і письменників України до Казахстану і Латвії — двох країн, де завдяки найбільш „прогресивній" Ленінській національній політиці автохтони майже уже становлять національні меншості. (Пам'ятаймо, цих „блискучих" успіхів національної політики росіяни досягли не за сторіччя, а за десятиліття!) І от нещодавно Олесь Гончар зробив заяву під час такого культобміну в Естонії, від якого його колеги в мордовських концтаборах мусіли червоніти: — „Дні, проведені на естонській землі, подарували мені багато щастя. Радість сповняє серце за всю нашу багатонаціональну радянську сім'ю, в якій так вільно розвиваються і розквітають народи, їх культура, освіта, господарство". — Ця заява зокрема пригнічуюча тому, що Гончар непоганий письменник, нам здавалося, що „совєтський человек" „Прапороносців" стане українською людиною „Собору". На жаль, так не сталося.

Цілковита індивідуальна економічна залежність української інтелігенції від російського уряду, це ще не все — Російський уряд дав українцям ще й „державу". Про величезний успіх того пропагандивного потягнення свідчить факт, що після півстоліття навіть серед вільних українців закордоном є поважна група людей, які надіються мирним способом і „реальною" політикою в рямцях тієї „держави" чогось досягнути. Але ж основною метою існування тієї паперової фікції якраз і є втримування надії в українських наївних політиків, що ту „державу" можна буде колись (ще за п'ятдесят літ? — М. М.) виповнити реальним змістом, та що тих здобутків можна буде досягнути не опором, а співпрацею з „урядом".

Отже, національна політика російського комуністичного уряду досі була надзвичайно успішна, але останні роки вказують не тільки на посилений натиск, але й на посилений опір і протест. Проте немає сумніву, що українська нація зможе успішно дати собі раду з цим всеобіймаючим наступом ворога тільки тоді, коли раз назавжди прийде до переконання, що майбутнє української людини в ніякому випадку і в ніякій формі не може бути зв'язане з Росією. Таке усвідомлення без сумніву причиниться до скріплення національної публічної опінії, яка буде вважати Морозів героями, а не Дон Кіхотами, і яка тих, які співпрацюють з Советами буде вважати не борцями за комунізм чи реальними політиками, а коляборантами з ворогом.

УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ У ВЕҐРЕВІЛІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

лючно з Метрополітен у Ню Йорку. Голос незвичайно глибокий, оксамитний, без ніяких труднощів виконує найвищі тони, діяпазон широчезний, хоча сама малого росту, але ж ще дуже молоденька. Музичні знавці захоплені і віщують їй світле майбутнє; вже називають її українською Калас, другою Соломією (Крушельницькою). Така загальна опінія вже по її першому виступі на фестивалі. Відспівала пісні: „Місяцю ясний", „Як поїхав до млина", „Де згода в родині" і „В горах Карпатах". Акомпаньямент — Донни Шмідт, з якою вона від'їхала негайно, по двох виступах, до Бенфу. Вона й виступала на музичному пописі в Бенфі з трьома українськими піснями і здобула успіх. Важливе теж, що вона амбітна і наполегливо працює.

По танку з хустинами, що його виконали дівчата з ансамблю „Черемош" з Едмонтону співав соліст Ярослав Щур знаний баритон з Вінніпеґу, який має вже відоме ім'я. Йому акомпаньювала Марія Дитиняк з Едмонтону, учителька музики. В його програму входили такі пісні: „Де наша земля" (переклад з англійської мови), „Два кольори", „З сиром пироги", „Летять ніби чайки" і „Чабан".

Другу частину концерту заповнив чоловічий і мішаний хор „Дніпро" під проводом диригента Р. Солтикевича й танцювальний ансамбль „Черемош" під мистецьким проводом хореографа М. Куця, обидва з Едмонтону. Вони виконали великий монтаж у двох частинах, по 35-40 хвилин кожний. Перший почався піснею „Верховино" хору Дніпро, на тлі панорами Карпат, 70 стіп довгої, 5 високої. На звуки пісні з'являється гуцул і грає на трембіті а дівчина ритмічними рухами ілюструє красу гір Карпат. І ось з'являється леґінь з гір, виконує з дівчиною спільний танок і обоє зникають, а хор співає далі. Згодом хор починає співати коломийку і на сцену влітає буревієм цілий ансамбль „Черемош" та виконує танки майже 10 хвилин. І знову хор співає пісню „Понад Прутом моя Коломия", а танцюристки ілюструють танком весну. Коли ж хор починає співати пісню „Гей браття опришки" на сцену входять леґіні з гір і відпочивають при ватрі. До них підходить соліст Гр. Прокопчук (баритон) і співає їм про красу гір, свободу верховинців і заохочує їх до боротьби. Тоді вони зриваються і з крісами в руках відходять у гори Карпати. Перша частина монтажу кінчиться піснею „Дівчино моя, переяславко", що її виконують хор на зміну з оркестрою (з 11-ох грачів), а цілий ансамбль виконує бравурний танок — гопак.

Бадьорою піснею „Гей нумо хлопці до зброї" чоловічого хору „Дніпро" починається друга частина монтажу і на сцену влітають козаки зі списами та, наслідуючи їзду на конях, виконують відповідні вправи, пізніше ставляють списи у формі розети і танцюють „запорожця" із шаблями. Тоді хор починає співати пісню „Мої ясени", після чого дівчата виводять хоровід „весняку". Тим часом до чоловічого хору долучаються пані і мішаний хор починає співати пісню „Коломия місто", що закінчується подібною сценою, як під час пісні „Гей браття опришки".

Всі першуни отримали грошові нагороди. Їх можна було виплатити тому, бо крім вступів на концерти федеральний уряд признав 10.000 дол. грошової допомоги, провінційний уряд 5.000 дол., а мистецька фундація Карлінґ 1.000 дол. Число учасників: на концерті в п'ятницю до 2.500; в суботу — до 4.500, а в неділю 30 червня, понад 5.000. Концерти відбувались у просторій залі — на арені, де гаківкові дружини змагаються за першенство на леді. Тому управа Асоціяції культури, заохочена успіхами першого Фестивалю, призадумується над проєктом будови великої, акустичної авдиторії, де проходили б фестивалі української культури.

Український день.

Традиційний уже Український День почався в неділю, 30 червня Богослуженням в обох українських церквах: католицькій — Пресвятої Тройці, де Службу Божу відслужив о. парох Методій Ничка, ЧСВВ, виголосивши проповідь, а св. Літургію у православному храмі св. Володимира В. відправив о. парох Туржанський. На св. Літургії був приявним архиєпископ УГПЦ Владика Кир Андрій з о. прот. О. Хом'яком, який і виголосив проповідь. По Богослуженнях посадник В. П. Мошанський проголосив відкриття Українського Дня о год. 12:30 в полудне і перед будинком міської управи замаяв український прапор, що його підтягнено на машт під звуки національного гимну „Ще не вмерла". Господарем під час Українського Дня був голова відділу КУК у Веґревілі А. Гордій.

Концертова частина програми почалась о год. 3.10 по полудні відспіванням „обох гимнів та молитви „Отче наш", що їх виконав хор Пресв. Тройці під орудою Якова Матвіїва. По привітальнім слові, що їх виголосив голова А. Гордій вітаючи Владику Кир Андрія, пан-отців обох церков, сен. П. Юзика, гостей і приявних склав теж привіт голова відділу КУК з Едмонтону інж. М. Бойко і тоді хор церкви Пресв. Тройці відспівав пісні: „Ой зійшла зоря вечоровая" з тим, що солістом виступив самий диригент Я. Матвіїв і „Заграй мені циґане старий". Опісля виступали танцювальні групи (дитяча та юнацька) з Ту Гилс, Лойдмінстер і Веґревілю з танками, а дівчинка з Лойдмінстеру ще й з деклямацією. Поміж поодинокими виступами танцюристів промовляв Ігор Брода, в обороні переслідуваного історика Валентина Мороза (двомовні летючки про В. Мороза роздано учасникам) і сен. П. Юзик про внесок українців Веґревілю та околиці в надбання української спільноти Алберти і Канади, про багатокультурність і двомовні школи взиваючи до повної їх підтримки українською спільнотою Алберти. Промовців представив дуже тепло культурно-освітній референт і заповідач I частини програми Українського Дня Р. Осташевський. Крім того виступили з окремою програмою „Мережі", жіночий ансамбль, під мистецьким керівництвом проф. С. Яременка та Марії Дитиняк. Співачки милували очі приявних і своїми гарними одягами і добрими виконанням пісень: „Моя Україно", „Мої ясени", „ І шумить і гуде" і „Не топчіть конвалій". На закінчення I частини програми відспівав ще жіночий хор „Верховина" — ОЖ ЛВУ — СУМ, під орудою диригента проф. С. Яременка пісні: „Повій вітре", „В полонині" і „Молодичка". Співачки, теж у гарних одягах, збирали голосні оплески як і перші.

По короткій перерві почалась друга частина програми, на яку склались виступи оркестр „Думки" з Едмонтону, С. Скаскова з Вінніпеґу зі сольоспівом баритона Я. Щура та інших. Програму заповідав Д. Хомляк з Кемровзу. З нагоди Українського Дня відбулась виставка дитячих видань Об'єднання Працівників Дитячої Літератури і Молоді завдяки посвяті невтомної культурно-освітньої діячки з Едмонтону Олени Росляк, яка від років влаштовує такі виставки в Едмонтоні та по різних скупченнях українців Алберти. Крім дитячих книжок продано теж декілька платівок жіночого ансамблю „Мережі".

„Леви" першуном весняної рунди

„Леви" — „Геркулес" 0:0

Чикаґо. — Останні змагання за першенство своєї групи у Вищій Дивізії, у весняному сезоні, закінчилися нерішеним вислідом, „Леви" мали перевагу в грі, навіть стрілили двоє воріт, однак суддя не признав їх, і „Леви" мусіли задовольнитися тільки однією точкою.

На 8 мистецьких змагань розіграних у весняному сезоні „Леви" виграли 6 і зремісували 2. Відношення точок 14:2, а воріт 17:1. Цей гарний дорібок запевнив „Левам перше місце у таблі.

Професійна чаша ЗСА
„Леви" — „Ґрін-Вайт" 3:1
(догривка)
„Леви" — „CDA" 4:3
(догривка)

Здобувши першенство своєї групи у Вищій Дивізії, у весняному сезоні, „Леви" приступили до розгривок за професійну чашу ЗСА. Однак, тут справи не пройшли вже так легко. Обидва змагання „Леви" вирішили щасливо в свою користь у догривках. У перших змаганнях ворота стрілили Андрущишин 2 і Шефер 1, а в других Шефер 2, Возьний і Ґрін по одному.

Як на першуна це — слабі осяги. Причини тут різні; „Леви" грають в резервовому складі; Шлапак відійшов до професійного футболу, деякі змагуни відбувають кару, інші на вакаціях.

Якщо „Леви" думають про дальші осяги, це повинно змінитися. Противники чимраз сильніші й „Левам" слід ставати до змагань у можливо найсильнішім складі.

Роман Б. Припхан

Президент Ніксон призначив Ґрінспана на голову Ради економічних дорадників

Сан Клементе, Каліфорнія. — У вівторок, 23-го липня, през. Ніксон назначив нюйоркського економіста Алена Ґрінспана на голову Ради Економічних Дорадників. Якщо Сенат погодиться на цю номінацію, то Ґрінспан перебере цей пост 1-го вересня ц. р. Як відомо, попередній голова цієї Ради Герберт Стайн зрезиґнував з цього посту кілька тижнів тому. Президент Ніксон повідомив про номінацію Ґрінспана під час зустрічі з 32-ма провідними американськими бизнесменами та фінансистами. Продовж останніх кількох тижнів Президент відбув кілька таких зустрічей-нарад. Після вівтіркової наради дорадник Білого Дому для економічних справ Кеннет Раш повідомив пресу, що головною темою на цій зустрічі була справа інфляції та що присутні в більшості погоджувалися з твердженням президента Ніксона, що тепер не можна впроваджувати жадних змін у федеральних податках.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ 4-го СЕРПНЯ 1974
ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Т-ва І. Мазепи 183 Відд. о год. 1-ій по пол. в УНДомі при вул. Мартин 4655. Просимо прибути, вирівнати свої вкладки та відібрати дивідендові чеки.
Управа

НЕДІЛЯ, 11 СЕРПНЯ 1874 Р.
РОЧЕСТЕР, Н.Й. — 36-й Відділ УНСоюзу, Сестрицтво Пресвятої Богородиці, відбуде свої Збори о год. 2-ій по полудні в приміщенні Українського Американського Клюбу при 292 Гадсон Евню в Рочестері. Проситься всіх членок прибути на Збори та вирівняти належні вкладки.
Стелла Гошовська
Марія Ковальчук
Параска Демянів

ВИЙШЛА З ДРУКУ

збірка рисунків АНДРІЯ СОЛОГУБА. Книжка на 80 сторінок, вступне слово Д-ра В. Поповича.

Зацікавлені можуть замовляти у автора Mr. A. Solohub 41 rue O. Métra, Paris 20e France Ціна 5.00 дол. з пересилкою.